

ORDNA & VÅRDA

Nr 3.2024

MEDLEMSTIDNING FÖRENINGSSARKIVEN I STOCKHOLMS LÄN

Redaktören har ordet

I år är det 30 år sedan FSL grundades, ur ett gemensamt behov att bevara civilsamhällets minne i vår del av landet. Det känns nästan förmätet att försöka sammanfatta allt föreningen har åstadkommit under dessa år, men jag vill ändå vara personlig. Även om jag själv är ny i föreningen, har jag genom åren tagit del av dess medlemmars arbete – utan att veta om det. Som ung föreningsaktiv i min hemkommun kunde jag få tillgång till mina föreningars handlingar i välordnade serier. Mina frågor fick svar, eftersom det fanns ett bevarat minne att tillgå.

När jag under våren inledde mitt engagemang som suppleant i föreningen och tillfällig redaktör för Ordna och vårda, fick jag tillfälle att fördjupa mig i föreningsarkivet, som är mycket välordnat, ska tilläggas. Här har det arbetats, förkovrats och delats en gemensam kärlek för arkivvård och minnesbevarande. Det jag inte hade förväntat mig var att upptäcka hur mycket av det grävande jag gjorde under tonåren i min hemkommun möjliggjordes av den utbildning och samordning som arkivarierna där hade fått genom FSL.

Utan att jag visste det då så var det FSLs utbildningsverksamhet som tog hand om min nyfikenhet: som utbildade arkivarierna som ordnat arkiven och gav mig ingångar i materialet. Det i sin tur väckte ännu fler frågor och mer efterforskning. Som dyslektiker med hög energi ansågs jag ofta ha dålig koncentrationförmåga i skolan. Men när jag själv fick upptäcka arkiv och bibliotek, fyllda med berättelser, fann jag en riktning i livet.

Det var fascinerande att hitta namnen på personer jag mötte på kommunarkivet för nästan 20 år sedan i deltagarlistor för FSLs utbildningar. Genom denna förening, som jag nu själv är en del av, fick de förutsättningar att bevara material som blev avgörande för mig.

Jag har varit aktiv i många föreningar, och ofta definieras ens upplevelse av det praktiska arbetet – planering av utbildningar, möten och mötesprotokoll, och inte minst kaffe – detta kitt som håller civilsamhället samman.

Sällan lyfter jag blicken för att reflektera över hur mina sammanhang sträcker sig ut i en större kontext. Men nu fick jag en chans att göra det. FSL är viktigt för så många fler än de som är medvetna om det.

Det arbete som bedrivits har byggt en infrastruktur för att bevara en del av vårt gemensamma minne som annars inte hade bevarats. Det har gjort det möjligt för tusentals, inklusive mig, att upptäcka sin historia – igår, idag och imorgon, en kurs i taget.

För mig har det lett till ett rikt yrkesliv som arkivarie, kulturhistoriker och pedagog. Den känslan tar jag med mig i mitt fortsatta arbete. Till alla er som på olika sätt bidrar till FSLs arbete – som föredragshållare, styrelseledamöter eller deltagare – vill jag framföra mitt, och mitt tonåriga jags, stora tack. Nu laddar vi för ytterligare 30 år!

*Hampus Busk
Tf. Redaktör, Arkivarie Stockholms
Stadsarkiv*

Bevarade, ordnade och förmedlade arkiv är förutsättningen för samhällets minne. Civilsamhället är en del av det och FSL är en del av att möjliggöra det. Ungdomar på besök i Svenska Dagbladets arkiv 1959. Fotograf: Tore Burnäs, Svenska Dagbladet.

30 år i minnets tjänst

Vägen till ett seminarium

Med anledning av FSLs 30-årsjubileum har vi inom styrelsen diskuterat hur vi bäst firar denna milstolpe. När vi ser tillbaka på föreningens historia, är det tydligt att vi vet hur man har roligt tillsammans. Men samtidigt vill vi ta tillfället i akt att reflektera över var vi befinner oss idag och hur vi kan möta framtiden. Vilka frågor och behov svarade vår verksamhet på när vi startade? Hur möter vi dem idag? Och vilka mål ska vi sätta framöver?

För att besvara dessa frågor har vi planerat ett jubileumsseminarium, kombinerat med visning och fest på Stockholms Stadsarkiv, Kungsklippan. Seminariet kommer att bjuda på ett föredrag om föreningens historia av Leif Gidlöf och en presentation av dagens verksamhet av vår ordförande Therese Tedeblad. Därefter följer ett panelsamtal med fokus på framtiden, där inbjudna gäster bidrar med perspektiv som är relevanta för föreningens fortsatta arbete. Publiken uppmuntras att delta med frågor och diskussion.

Panelisterna kommer vi att presentera löpande fram till jubileet – håll utkik!

Förutom att seminariet är en fest i sig, vill vi också hylla några av dem som utmärkt sig med sin tid, sitt engagemang och sina insatser för föreningen. Som en extra höjdpunkt kommer vi få en kåserande visning av Anna Lindhagens samling i Stads-

arkivets läsesal. Och som avslutning gör vi något alldeles extra – vi omvandlar föreläsningssalen till en festmåltid! Inbjudan skickas ut snart, och anmälan öppnar i oktober.

Vi ser fram emot att fira 30 år tillsammans med er och att sikta mot framtiden!

Red.

O&Vs redaktion frågade en AI-tjänst hur FSLs 60-årsfirande år 2054 skulle se ut och vi fick ovanstående svar. Framtiden kan vi inte veta något säkert om men i december får vi spekulera om den tillsammans och fira! Foto: Dalle-genererad

Intresserad av arkivpedagogik?

Den 10 oktober bjuder arkivpedagogiskt forum på en heldag på Stockholms stadsarkiv, Liljeholmskajen. Arkivpedagoger från hela landet delar med sig av sitt praktiska arbete och idéer som kan användas även av mindre aktörer.

Skapa en digital forskarsal i en liten arkivorganisation, förmedla historia via Instagram och

använda sig av Stockholmskällan är några exempel ur programmet. Dagen avslutas med bonusaktiviteter du inte vill missa. Hela program-

met finns på <https://www.arkivforbundet.se/arkivpedagogiskt-forum/> där även anmälan finns fram till 3 oktober.

Nätverksträffen är gratis och öppen för alla intresserade oavsett medlemskap i Svenska Arkivförbundet.

Anna Lindhagen

– en arkivaktivist som inspirerar

Under jubileumsseminariet i december kommer jag att visa material från ett personarkiv som speglar hur man historiskt har sett på civilsamhällets föreningar och värdet av att bevara deras arkiv. Som arkivarie och pedagog på Stockholms Stadsarkiv ser jag ofta att just dessa enskilda arkiv är de mest intressanta ingångarna till historien. Trots att de idag bara utgör omkring 5% av det totala arkivbeståndet, är person- och föreningsarkiv helt oombärliga som historiska källor.

Arbetet med att samla in och ordna dessa arkiv pågår ständigt. Så sent som våren 2023 tog vi emot en tilläggsleverans från AIK, ett av många idrottsarkiv som, tillsammans med scouterna, intresseföreningar och aktionsgrupper speglar civilsamhällets utveckling genom tiderna. Men bland dessa arkiv står ett namn ut: Anna Lindhagen.

Porträtt av Anna Lindhagen cirka 1920/30 tal. Fotograf: okänd/ Stadsmuseet i Stockholm, Fotonummer E 32185.

Anna Lindhagen var inte bara en politisk pionjär och förkämpe för koloniträdgårdar. Hon var också djupt engagerad i bevarandet av det äldre Stockholm och dokumentationen av föreningslivet. Genom sina många engagemang inom exempelvis rösträttsrörelsen, fredsrörelser och byggnadsbevarande såg hon till att flera föreningsars arkiv bevarades som en del av sitt eget personarkiv – en typ av arkivaktivism som förtjänar att lyftas fram.

Under seminariet kommer jag att hålla en kåserande presentation och visning av detta unika material. Vi kommer att få en inblick i de senaste tilläggsleveranserna till Anna Lindhagens samling – ett arkiv som fortfarande växer, mer än 80 år efter hennes död.

Hampus Busk

FSL:s kultur- och forskningsstipendium

Föreningars arkiv gömmer spännande berättelser om människor och organisationers engagemang. FSL vill verka för att dessa arkiv vårdas och bevaras men också tillgängliggörs och används. Vi har därför instiftat ett stipendium för att uppmuntra till detta. Både med-

lemsföreningar och enskilda personer som verkar i stipendiets anda är välkomna att söka stipendiet som är på 10 000 kr.

Ansökan med projektbeskrivning och finansiering ska vara FSL tillhanda senast den 31 januari 2025.

Mer information finns att läsa på vår webbsida.

Arkivens dag 9 november – Tema: Arbete och fritid

Den 12 september höll Riksarkivet möte för de regionala kontaktpersonerna i landet. Maria André från Arkiv Gävleborg delade med sig av sitt arbetssätt och erfarenheter som regional kontaktperson. En annan programpunkt var marknadsföring där Andréa Grängsjö, Riksarkivet, förmedlade idéer kring hur arrangörer kan nå ut med sina program. Ett sätt är att registrera sitt arrangemang på <https://arkivensdag.nu> där det även finns marknadsföringsmaterial att ladda ner.

Vid nätverksmötet som FSL höll i slutet av augusti fick vi en försmak av vad som kommer visas i Stockholms län.

I minst 7 kommuner spridda över länet kommer det bli möjligt att ta del av arkivhandlingar genom olika arrangemang. FSL gör i år ett samarbete med Hägerstens hembygdsförening och Midsommargården vid Telefonplan. Utställning och föreläsningar bjuder på båtliv och hästskotillverkning. Det bli också en arkivvisning för barn med utgångspunkt i sagan om Pettson och Findus. Denna hålls av arkivarie Hampus Busk och modellen för visningen presenterades vid nätverksträffen och tidigare i Ordna & Vårda.

Vi tar gärna emot bild och text från era arrangemang för publicering i kommande nummer av Ordna & Vårda!

*Malena Hofverberg, FSL
Regional samordnare för Arkivens dag i Stockholms län*

2024

Aktuell information och anmälan finns på fslarkiv.se.

SEPTEMBER

- 18** Kurs för Djurskyddet Sverige, kl. 18.00.
19 Fortsättningskurs i arkivering kl. 16.00-18.30, Stockholms stadsarkiv, sal Asplund.

OKTOBER

- 24** Digitala bilder – webbkurs 18.00 - 20.30.

NOVEMBER

- 9** Arkivens dag. Alla arrangemang kommer att annonseras på arkivensdag.nu
21 Repetition och frågor om arkivering – webbkurs, kl. 18.00 - 19.30.

DECEMBER

- 4** FSL firar 30 år - Konferens och jubileumsmiddag. Start kl. 14.30 på Stockholms stadsarkiv, Kungsklippan 6.

Ordna & Vårda ges ut av Föreningsarkiven i Stockholms län, FSL, med stöd av Region Stockholm, Riksarkivet och Stockholms stad.

Org.nr 802400-1391 **Postadress** c/o Stockholms stadsarkiv, Box 22063, 104 22 Stockholm **Besöksadress** Kungsklippan 6. Tel 08-508 283 42

Hemsida www.fslarkiv.se **E-post** fsl@fslarkiv.se

Ansvarig utgivare Therese Tedeblad

Redaktionen Hampus Busk och Malena Hofverberg (foton om inget anges)

Layout Hasse FotoSättare **Tryck** Adegraf AB.

Manusstopp Ordna & Vårda nr 4 2024 – 30 november 2024

